

Motion till riksdagen 2008/09:Kr7

**av Elina Linna m.fl. (v)
med anledning av skr. 2008/09:207**

Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att konsekvenserna av överenskommelsen med de idéburna organisationerna inom det sociala området och SKL ska utvärderas.

Motivering

Under hösten 2008 ingick regeringen en överenskommelse med idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting. En ”dialog” genomfördes också med Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet de gröna. Denna dialog skedde i andan att det var väldigt bråttom, och syftet med överenskommelsen sades vara att ge de ideella organisationerna ett erkännande för sitt viktiga arbete. Resultatet av diskussionen såväl med organisationerna som med de politiska partierna är en framhastad produkt som egentligen inte kan anses bära prägeln av en verklig överenskommelse.

Vänsterpartiet delar uppfattningen att de ideella organisationerna på det sociala området är mycket viktiga och att de gör en ovärderlig insats men vill samtidigt framhålla att det är ett stort misstag att tro att man kan blanda ihop sociala företag med ideella organisationer utan att tydligt skilja på rollen som röstbärare och utförare/social entreprenör. I efterhand framstår det mer som om regeringen i det närmaste lockat organisationerna i syfte att lägga över mer av det som vi anser är samhällets ansvar på frivilligkrafter. I stället för att syfta till att erkänna frivilliginsatsers värde har man gjort överenskommelsen till ett redskap för genomförande av det högst ideologiskt betingade vårdvalet.

Fel! Okänt namn på

Flera av de organisationer som deltagit i diskussionerna inför överenskommelsen och som senare känt sig pressade att acceptera densamma har aviserat att man vill frånträda den men är oroliga för konsekvenserna, att de ska förlora det oundgängliga stöd som samhället står för eller ställas utanför fortsatt dialog. Det är viktigt att förstå hur medlemsburna organisationer fungerar och varför deras oberoende är viktigt. Regeringens tanke om att utnyttja dessa organisationer riskerar att utarma medlemsinflyandet liksom medlemsdemokratin och göra dessa organisationer beroende av direktiv från samhället i stället för från sina medlemmar.

Det svenska samhällslivet är i stora delar uppbyggt med hjälp av medlemsburna organisationer. Dessa organisationer är många gånger en dörr tillbaka in i samhället för personer som hamnat snett i tillvaron. De är också en garant för det demokratiska samhället och dess utveckling. Det är oerhört viktigt att dessa organisationers oberoende och självständighet inte kan ifrågasättas.

Samtidigt som detta sägs vill vi självklart återigen framhålla värdet av alla ideella insatser som görs på olika håll inom välfärden. Vi vill också framhålla den kunskap som dessa organisationer, tillsammans med sociala företag, bär in i verksamheten. Verksamhet som bedrivs med uppdragsstöd eller liknande är ibland oundgängligt för att nå vissa grupper eller för att klara viktiga pionjärinsatser. Med detta sagt är det också viktigt att medlemsburna ideella organisationer inte blandas ihop med sociala företag utan att röstbärarrollen och utförarrollen är klart åtskilda. Vi får inte heller hamna i en situation där den offentliga verksamheten ersätts eller görs beroende av dessa ideella krafter. Huvudansvaret för vård och omsorg måste alltid vila på det allmänna.

Av respekt för de inblandade organisationerna och med hänsyn till det allmännas ansvar anser vi att den överenskommelse som ligger till grund för den aktuella skrivelsen på ett genomgripande sätt måste bli föremål för utvärdering. Vi hänvisar också till den hast som skrivelsen tillkom i. Det är viktigt att föreningar och organisationer på nytt får möjlighet att inkomma med synpunkter och kritik. En viktig fråga i sammanhanget är varför så många av dem som deltagit i dialogen inte upplevt att de kan ställa sig bakom överenskommelsen. Många känner sig förbisedda och i värsta fall överkörda och lurade och det är ingen bra utgångspunkt för ett bra framtida arbete. Vi anser därför att hela överenskommelsen snarast ska utvärderas. Något som inte är minst viktigt med anledning av att andra liknande överenskommelser håller på att tas fram på liknande områden som det aktuella. Utvärderingen bör ske utanför uppföljningskansliets uppdrag och utföras av oberoende instans. Utvärderingen bör vara klar i god tid före överenskommelsens utgång 2011. Detta ska ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 22 juni 2009

Elina Linna (v)

Rossana Dinamarca (v)

Amineh Kakabaveh (v)

Lena Olsson (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)

Kalle Larsson (v)